

TYPY UMYŚLÓW

Profesjonalizm. Osoby mają wysoką motywację wewnętrzną, dążą do potwierdzenia własnej wartości i chcą udowodnić sobie, że są w stanie osiągnąć mistrzostwo w jakiejś dziedzinie.

Możliwe zagrożenia:

- perfekcjonizm uniemożliwiający czerpanie satysfakcji z efektów własnej pracy,
- zbyt sztywna koncentracja na własnym celu („realizacja mojego celu jest najważniejsza”),
- osłabienie relacji społecznych związane z wysokim poziomem indywidualizmu.

Przywództwo. Osoby z dominacją wartości przywódczych zorientowane są wokół podejmowania kluczowych decyzji, czerpią satysfakcję z zarządzania ludźmi (zespołem), lubią sprawować kontrolę nad otoczeniem. Wykazują się często charyzmą, która przyciąga innych i budzi zaufanie (osobowość lidera).

Nie radzą sobie w sytuacjach podlegania komuś, źle znoszą wszelkie przejawy niesubordynacji i podważania słuszności swojego stanowiska.

Możliwe zagrożenia:

- lekceważenie innych osób,
- akceptowanie sztywnej hierarchii w organizacji,
- potrzeba posiadania władzy.

Autonomia i niezależność. Związana jest z dążeniem do poszerzenia marginesu własnej swobody, uwolnienia się z krępujących więzów i ograniczeń. Osoby silnie nastawione na niezależność nie poszukują stanowisk kierowniczych, ale nie chcą być jedynie wykonawcami poleceń zwierzchników. Osoby o wysokiej wewnątrzsterowności - uważają, że same są kowalem własnego losu i to oni ponoszą odpowiedzialność za swoje życie.

Możliwe zagrożenia:

- obarczanie się winą za sytuacje niezależne od podmiotu,
- trudności w komunikacji z zespołem ze względu na pragnienie realizacji własnych postulatów i pomysłów,
- brak możliwości realizowania tej wartości (kotwicy) w danym miejscu pracy/edukacji (np. o bardzo hierarchicznej strukturze i silnej władzy).

Bezpieczeństwo i stabilizacja. Osoby preferują przewidywalność sytuacji, w których biorą udział. Wykazują się niską akceptacją ryzyka poznawczego i życiowego (np. związanego ze zmianą miejsca pracy/zamieszkania). Za cenę poczucia bezpieczeństwa rezygnują z innych wartości i dóbr.

Możliwe zagrożenia:

- rezygnacja w rozwijaniu własnego potencjału na rzecz poczucia stabilizacji,
- utrata motywacji do działania i samorozwoju,
- zbytne uzależnienie poczucia dobrostanu od czynników zewnętrznych (zapewniających bezpieczeństwo).

Kreatywność i przedsiębiorczość. Osoby są otwarte na nowe problemy i niestandardowe sytuacje. Są gotowe do ponoszenia ryzyka i zmiany dotychczasowego sposobu myślenia. Cenią w innych pomysłowość i zdolność radzenia sobie z problemami. Dostrzegają w pozoru normalnych zjawiskach element zadziwienia i niezwykłości. Potrafią wykorzystać to w dalszych operacjach poznawczych i strategiach postępowania.

Możliwe zagrożenia:

- zupełne niestosowanie się do norm i zasad panujących w danej grupie,
- zbytne przywiązanie do własnych pomysłów i idei,
- praca w środowisku o niskim klimacie kreatogennym.

Usługi i poświęcenie dla innych. Głównym celem w życiu staje się realizacja wartości humanistycznych, rozwiązywanie problemów politycznych, pomaganie innym, leczenie, nauczanie, niesienie pomocy. Osoby wyznające te wartości chętnie angażują się w akcje społeczne, podejmują pracę jako wolontariusze.

Możliwe zagrożenia:

- rezygnacja z realizacji celów osobistych,
- oczekiwanie wdzięczności,
- szybkie wypalenie.

Wyzwanie. Osoby preferujące tę kotwicę cenią sobie problemy wymagające od nich uruchomienia szczególnych strategii zaradczych. Wyzwanie daje im szansę zmierzenia się z sobą, co daje satysfakcję i rodzi dodatkową (wewnętrzną) motywację do pracy. Osoby te cenią sobie rywalizację i lubią podlegać ocenie.

Możliwe zagrożenia:

- praca w ciągłym stresie,
- niestabilna samoocena,
- zakłócone relacje społeczne (traktowanie otoczenia jako sieci podmiotów konkurujących ze sobą).

Styl życia. Osoby prezentujące te wartości starają się o zachowanie proporcji i harmonii między różnymi aspektami życia, a przede wszystkim pracą i życiem osobistym. Są gotowe zrezygnować z wyższych dochodów na rzecz spędzania większej ilości czasu z bliskimi.

Możliwe zagrożenia:

- niewłaściwe miejsce pracy nasilające konflikt między sferą osobistą a zawodową.